

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Müşâh GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşil mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur.

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

BANKALAR MATBAASI

Haim, Rozio ve Ş^{ks}

1931

Temyiz mahkemesi 1 inci hukuk dairesi

Esas 2209

Karar 1384

Mahkemesi : İstanbul asliye mahkemesi 1 inci H. dairesi.

Tarihi : 11/21/931.

No : 649.

Hülâsa : 1. — Gayri menkulun cebri tarik ile bilmüzayede bey'i müteber olması müzayede ve ihale için kanunu mahsusunda muayyen merasimin ve şeraitin tamamen icrasına mütevakiftir. 2. — Hadisede bey' ve ihalenin yolsuzluğu iddia edilmesine mebni bu iddianın tahkikile tebeyyün edecek hale göre bir karar verilmesi iktiza eyler. 3.— Mahkemece cebri icra tarikile vukubulan bey' ve ihalenin müşteri için mülkiyet ifade ettiğinden bahsile karar verilmesi.

Yolsuz ve kanuna muhaliftir.

Müddei : Fatma H. ve vasi musa efendi.

Müddeialeyh : Nuri B. ve emniyet sandigi muduriyeti. İstanbulda, unkapanında elvan zade mahallesinde müteveffa Ahmet efendi zevcesi fatma hanım ve küçük oğlu İbrahim vasisi musa efendi ve Hikmet bey tarafından müekkillerinin murisi Ahmet efendinin mütasarrif olduğu malunülveki haneyi istikraz ettiği bedeli malûm mukabilinde emniyet sandığına terkin etmiş ve muahharen mumaileyhin vefatile müekkillerine intikal etmiş ve müekkillerine tebligatı kanuniye ifa edilmeksizin müdde aleyhlerden Nuri beye bilmüzayede ihale edilmiş olduğundan şu suretle yapılan muamelenin usulsuz olduğundan bahsile mezkûr ihalenin feshile yeniden müzayedeye vaz'i hakkında Nuri bey ve emniyet sandigi müdürüyeti aleyhine ikame eylediği davanın ilamda yazılı esbabi mücibeye binaen reddine dair İstanbul asliye mahkemesi 4 üncü hukuk dairesinden sadir olan 11/2/931 tarih ve 649

No ilamin temyizden tetkiki müddeti içinde müddeiler vekili Hikmet bey tarafından bu arzıhal talep olunmakla bittetik icabi müzakere olundu :

Bir gayri menkûlün cebrî tarikile bilmüzayede bey'i muteber olması müzayede ve ihale için kanunu mahsusunda muayyen olan merasim ve şeraitin bitemamiha icrasına mütevakki bulunmuş ve hâdisede bey'ü ihalenin yolsuzluğu iddia edilmiş olmasına mebni bu iddianın tahkik ve tetkikile tebeyyün edecek hale göre bir karar verilmesi ıktıza ederken mahkemece cebrî icra tarikile vukubulan bey'ü ikalenin müşteri için mülkiyet ifade ettiğinden ve saireden bahsile ilamda yazılı olduğu veçhile davanın reddine karar verilmesi mühalifi kanun bulunmuş ve nakiz talebi bu sebeple varit görülmüş olduğundan H. m. ka. 428 inci maddesine tevfiikan hükmü mümeyyezün bihin işbu sebepten dolayı nakzına ve evrakin mahalline iadesine ve 1223 kuruş temyiz masrafinin ilerde haksız çıkacak taraftan alınmasına 8/6/931 tarihinde müttetikan karar verildi.

Temyiz mahkemesi 4 üncü hukuk dairesi.

Esas 1694

Karar 1548

Mahkemesi : İstanbul asliye mahkemesi 4 üncü hukuk dairesi.

Tarihi : 16 Temmuz 931.

No : 80

Hülâsa : müddeiye isticvap olunarak mühtacı muhakeme bir iddia dermeyeran ettiği surette alelusul tetkikat icrasile neticesine göre karar verilmesi icap ederken zuhul edilmesi yolsuzdur.

Müddei : Madam Haykanoş vekili Perruş Bey.

Müddealeyh : Harant Papazyan efendi.

DAVA : Müvekkilinin sabık zevci müddealeyh Harant Papa-

zyan efendi zimmetinde iktisabı muacceliyet eden bir kıta senetle alacağı bulunan 5000 lıranın tahsilini ve haciz mevzuun tasdikını istemistir.

Son karar

Nakızdan sonra yapılan muhakeme sonunda def'in ispatı zimminde ikame olunan şahitlerin şehadati yekdiğerine mübayin olup kanaat bahş olacak derecei kifayede bulunmamış ve müddeaaaleyh hakkı tahlıfınide istimal etmemiş olmakla muddealih 5000 lıranın müddaaaleyten bittahsil müddeiye verilmesine karar verilmiştir.

Temyiz eden

Müddeaaaleyh vekili Şevket Bey Şifahi izahatının dinlenilmesi suretile hükmün temyizen tetkikını istemiştir.

Hadisenin mürafaaya tabi olduğu anlasılarak bu baptaki talep kabul edilmiş ve gün tayin edilerek taraflara davetiye gönderilmiştir muayyen günde mümeyyiz vekili Şevket bey ve mümeyyezünaleyh vekili Celâl Derviş Bey gelerek mürafaai aleniyye ibtidarla taraflar vekillerinin şifahi izahatı dinlenildikten ve temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâatlar okunup esasa girışildi nakzı sabika şehadettin sübutu müddeaya gayrı kâfi olduğunu veçhi izah edilmemiş olduğu zikr edilmiş ve mahkemece nakzı mezkûre ittıba olunarak istima olunan şahitlerden bir kısmı müddeiyeinin müddeaaaleyhi eve bırakmadığını ve evi kendisine bağışlamak için izaç ettiğini ve çocuğa bakmadığını beyan ve ifade eyledikleri halde şehadet arasında mübayenet ve tenaküs vukuundan ve defi sabit olmadığından bahsile müddealeyhin tahsilne hüküm edilmiş isede izahatı vakia dahi şehadetin tahlınde kâfi görülememiştir bu hususta müddeiye isticvap olunarak muhtaci muhakeme bir iddia dermeyen ettiği surette alelusul tetkikat icrasile neticesine göre karar verilmek iktiza ederken zühul edilmiş olmakla hükmü ahirin dahi Nakzına ve aşağıda yazılı temyiz mesarufının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 6/6/31 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz mahkemesi 4 üncü hukuk dairesi

Esas 1649

Karar 1714

İstanbul asliye mahkemesi 4 üncü hukuk dairesi.

Tarihi : 4 Mart 931

No : 65.

Hülâsa ; 1. — icar ve isticar mukavelesinde müddeialehyhin ikametgâhi istanbul olarak gösterilmiş ve muhake-meten ikametgâhinin çorlu'ya nakledildiği iddia edilmemiş ve dava N. M. K. 13 inci maddesinde gösterilen davadan bulunmuş olmağla selâhiyeti itiraz varit değildir.

2. — İhtarname tebliğ edilmiş ve sülhten sonra işleyen bedel icarin verilmediği ? bulunmasına mebni bu husustaki itirazda varit değildir.

3. — Müddet mecurun ? müddeialehyhler şayi bulunduğunu iddia etmiş olduğu halde bu cihetin tahkik edilmemesi ve müddeialehyhin mütekabil davasının tetkik edilmemesi nakzi munciptir.

Müddei : Mahmut Paşa zade Rifat Bey.

Müddeialehyh : Maksut ve Mehmet Ağalar vekili Mehmet Vehbi

Çorluda kâin Papaslı Balabanlı ve kara köy çiftliklerindeki müfrez ve muayyen hisselerini üç sene müddetle isticar eden müddealehyh er ihtara rağmen kirayı vermemiş olduklarından akdin feshini müddei istemiş müddealehyhler vekili dahi kabiliyeti istimaiyesi olmayan feshi akit ve tahliye davasının reddini ve şayet tahliyeye karar verilecek olursa davacıya tebliğ olunan Protestoda yazılı esbaptan dolayı müvekkilleri (80) bin lira raddesinde zarara uğrayaca-

kları cihetle tazminat ve zararı zıyan olmak üzere meblağı mezkûrun müddeiden tahsilini mütekabilen dava etmiştir...

Bedeli icarın verilmediği müddeaaaleyhı vekilinin ikrarile ve müddeti zarfında müddei tarafından akdin feshi talep edildiği mübrez ihtarname ile anlaşılmış olduğundan akdin feshile mecurun tahliyesine ve mütekabil davanın reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden :

Şifahi izahatının dinlenilmesi suretile hükmün temyizen tetkikini müddeaaaleyhler vekili Mehmet Vehbi B. istemiştir.

Temyiz kararı :

Hadisenin murafaaya tabi olduğu anlaşılaraq bu baptaki talep kabil edilmiş ve gün tayin edilerek taraflara davetname gönderilmişti muayyen günde mümeyyizler namına vekilleri Vehbi B. ve mümeyyezünaleyh Rifat B. bizzat gelerek mürafaai aleniyyeye iptidarla hazır bulunan tarafların izahatı şifahiyeleri dinlenildikten ve temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâatlar okunup esasa girildi :

İsar ve isticar mukavelenamesinde müddeaaaleyhlerin ikametkâhı İstanbul olarak gösterilmiş ve muhakemeten ikametgâhlarının Çorluya nakledildiği iddia edilmemiş ve dava hukuk usulu muhakemelerinin 13 üncü maddesinde gösterilen deavi cümlesinden bulunmamasına mebni dermeyan olunan salahiyet itirazı varit olmadığı gibi alelusul ihtarname tebliğ edilmiş ve sulhten sonra işleyen bedeli icarın verilmediği muharrünbih bulunmuş olmasına mebni bu hususa müteatlik itiraz da gayri varit ise de müddei mecurun müfrez olduğunu ve müddeaaaleyhler şayî bulunduğunu iddia etmiş olmalarına nazaran bu iddianın tetkikile tebeyyün edecek hale göre muamele icra ve hüküm

itasi iktiza ederken bu cihet hakkında tahkikat icra edilmemiş ve müddeaaaleyhlerin davayı mütekabilesinin ahkâmı kanunisi dairesinde tetkiki lüzümünden dahi bizzühûl esbabı mucibe gösterilmeksizin mezkûr davanın reddine karar verilmiş olduğundan bu sebeplerle hükmün (Nakzına) ve aşağıda yazılı Temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 20 Haziran 931 tarihinde ittifakla karar verilerek hazır bulunan tarafeyne usulen ve alenen tefhim kılındı...

Mahkemei temyiz 4 üncü ceza dairesi

Esas 418

Karar 2629

Hülâsa : Ceza kanunumu 344 inci maddesinde gösterilen suçlardan dolayı davacı bulunanların men'muhakeme kararının feshi ile son tahkikatın açılmasına dair ağır ceza riyasetinden verilen kararname üzerine duruşma icrası ve karar ittihazi yolsuz ve mucibi nakizdir.

İcra dairesinde hilâfi hakikat beyanatta bulunmaktan suçlu Bahrinin bilmuhakeme beraetine dair İstanbul asliye mahkemesi üçüncü ceza dairesinden verilen 23/11/930 tarihli kararın temyizen tetkiki mahalli cümhuriyet müddei umumiliğinden ve davacı Raif ef, vekili tarafından kanun hükümlerine riayet olunarak istida edilmekle bilkabûl temyiz tetkikatı yapıldıkta :

Bahri efendinin 1/6/930 tarihinde menfi muhakemesine dair verilen karara davacı Raif ef, vekili tarafından 14/6/930 tarihinde verilen itiraz istidası üzerine ağır ceza riyasetinden tetkikat icra olunarak men'i muhakeme kararının feshine ve maznunun hareketine temas eden 343 üncü maddesine tevfikân hakkında son tahkikatın açılmasına dair 17/6/930 tarihinde verilen karar ile davanın mahkemeye sevk edilmiş olduğu anlaşılmasına nazaran C. M. usulü kanununun 203 üncü maddesinin maksut ve manasına göre mezkûr kanunun 344

üncü maddesinde gösterilen suçlardan dolayı davacı bulunanların men'i muhakeme kararlarına karşı itiraz hakları olmaması hasebile vaki itirazın kabulü ve men'i mahkeme kararının feshi ile son tahkikatın açılmasına dair ağır ceza mahkemesi riyasetinden verilen kararname üzerine davanın ru'yetine cevaz olup olmadığı düşünülmeksinin duruşma icrası ile ittihazi karar olunması yolsuz olduğundan cihati sairenin tetkikine mahal olmaksızın 23/11/930 tarihli karar ile C. M. usulü kanununun 221 inci maddesi mücibince ağır cesa mahkemesi riyasetinden verilmiş olan 17/6/930 tarihli kararın mezkûr esbabdan naşi bozulmasına ve depo parasının sahibine geri verilmesine ve evrakın mahalline iadesine ve 800 kuruş ilâm harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 24/5/931 tarihinde müttefikân karar verildi.

Mahkemei temyiz ticaret dairesinden

Esas 1689

Karar 2262

Hülâsa : Taahüdnamedeki şartın tahakkuk etmesi lâzımdır. Bu cihelin nazara alınmaması yolsuz ve müstelzimi nakizdir.

İstanbul İkinci Ticaret Mahkemesi tarihi 11/3/31.

Müddei : Galip ve Asım Beyler vekili avukat Rifat Ahmet Bey.

Müddeaaleyh : A. S. vekili avukat Arifi Bey.

Temyiz edilen fıkrai hükmiyenin hülâsası : Taahüt mektubu mücibince müddeialeyhin müvekkilerine yağ mübayaası için sebk eden hizmetlerinden dolayı itasını taahüt eylediği ücretin hesabını görmekten ve müteahhidinbihin tediyesinden imtina etmekte olduğundan bilbahis işbu akittan mütevellit 5 640 lira istihkaklarının ma'faiz ve ücreti vekâlet tahsili talebile müddei vekili tarafından ikame olunan

davadan dolayı icra kılınan muhakeme neticesinde müddeilerin mevzu bahs münakasada hizmetleri sebk ettiği şehada ile sabit olup seyri Sefain idaresiniden celp ve tetkik olunan dosye muhteviyatına nazaren ibra tarihinden sonra dava tarihinden evvel 171288 liralık muamele yapıldığı tahakkuk etmesine binaen bu paramın % 3 den tutarı olan 5138 lira 64 kuruşun % 5 faiz ve 150 lira ücreti vekâletle birlikte müddeialeyhden tahsil ve müddeilere itasına ve ziyade iddianın red-dine karar verilmiştir.

Temyiz ve izahatı şifahiye ahzını talep eden : A. S. efendi vekili avukat Arifi bey.

Temyiz kararı

Sebk eden talebe mebni tayin kılınan günde müstedii temyiz namına avukat Arifi ve Mazhar ve mümeyyizünaleyh tarafından da Rifat Ahmet Beyler mübrez ve evrak meyanında mevcut vekaletname-lerine müsteniden gelüp müddeti temyiz hakkında mümeyyizünaleyh vekilinin bir diyeceği olmadığı ve temyiz istidasının mehli kanunî zarfında ita ve kayıt edildiği anlaşıldıktan sonra hazır bulunan vekillerin verdikleri izahatı şifahiye istima edildikten sonra ve vaktın adeni müsaadesine binaen bu bapta tetkikat icrasile karar ittihazi hususunun ahar bir güne taalikina karar verilmişti. Ehiren salifülzikir ilâm evraki hükmiye ve temyiziye ile birlikte mütalaa ve tetkik ve icapi keyffiyet müzakere olundukta müsteniti iddia 22 eylül 340 tarihli taahüt mektubunda oscan oil kompanyasının aynı isimdeki yağının seyri sefain idaresince mübayaası hakkında idarei mezkûreden umumî bir karar istihsalından itibaren satın alınacak yağın bedelâtı muayyanesinin % 3 i nispetinde bir meblağın ita ve tesviyesi taahüt edilmesine ve halbuki idarei mezkûre meclisince ittihaz olunan 25 teşrinievvel 340 tarihli kararda Vakum ve oscan oil şirketinden hangisinden almak mümkün olursa pazarlık suretile, şirketten mübayaasına hey'eti vekileden istihsali müsaade lüzumu takarrur ederek ani taakiben verilen diğer kararlarda dahi yağların münhasıran oscan oil kompanyasından mübayaa

edildiğine dair umumî bir karar mevcut olmasına göre mezkûr tahakkuk edilmemişken bu cihetin nazara alınmaması yolsuz ve nakzi hüküm müstelzim olmağla sebebi mezkûrden dolayı mümeyinzünbih hükmün hukuk usulu muhakemeleri kanunun 428 inci maddesine tevfi kanak nakzına ve zirde müfredati mürakkam mesarifi temyiziyenin ileride haksız çıkacak tarafa aidiyetine nakzında ittifak ve bu sebeple ekseriyetle 27/9/31 tarihinde karar verilerek tarafeyn vekillerine hazır bulunamadığından tefhim olunamadı.

Mahkemei temyiz ticaret dairesinden

Esas 1645

Karar 2257

Hülâsa : Hadise mahiyeti itibarile otomobile istihkak davasından ibaret olmasına göre rüyelî dava ticaret mahkemesinin vazifesinden hariç ve hukuk mahkemesine ait olduğu halde davanın rüyel ve hükme râpt olunması yolsuzdur.

İstanbul ikinci Ticaret Mahkemesi tarihi 14/12/31.

Müddei : Celal bey vekili avukat Ekrem Bey.

Müddeialeh : Kostantin Dassira ve Jorj Dassira şirketine izafeten vekili avukat Hayrettin bey ile İsmail Kâzım Bey.

Temyiz edilen fıkrai hükümiyenin hülâsası müvekkilinin noterden musaddak bir kita beyanname ile memuru huzurunda Necati bey namında birinden satış olarak muamelei kaydiye ve tesciliyesini ifa ettiği ve hüsnü niyetle malikî bulunduğu bir adet binek otomobili ehiren ikinci icra dairesince tahti hacze alınarak müvekkilinin yedinden bilistirdat müddeialehlerden Dasira şirketine teslim edildiğinden vaki müdahalenin men'ile otomobilin müvekkilüne teslimi ve bu yüzden

düçar olduğu zarar ve ziyanın tahsili talebile müddei vekili tarafından ikame olunan davanın icra kılınan muhakemesi neticesinde vaki müdahalenin men'ile otomobilin müddeiye teslimine ve zarar ve ziyan iddiasının reddine karar verilmiştir.

Temyiz ve izahati şifahiye ahzini talebiden : Saliffüzikir Şirket vekili avukat Hayrettin Bey.

Temyiz kararı

Sebk eden talebe mebni tayin kılınan günde müstedii temyiz namına avukat Hayrettin Bey gelüp tebliğatı vakiya rağmen gelmiyen müeyyizünaleyh giyabında tetkikat lâzıme icrasına biliptidar temyiz istidasının müddeti kanuniye zarfında ita ve kayt edildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan vekili mumaileyhin verdiği izahati şifahiye istima edildikten sonra mümeyyizünabih ilâm evrak temyiziye ile birlikte mütalea ve tetkik ve icabi keyfiyet müzakere olundukta : Hadise mahiyeti itibarile müddeabih otomobile istihkak iddiasından ibaret olmasına göre rüyeti dava ticaret mahkemesinin vazifesinden hariç ve hukuk mahkemesine ait olduğu halde birrüye hükme rapt edilmesi yol-suz olduğundan hükmün bu noktadan hukuk usulu muhakemeler kanunun 428 inci maddesine tevfiken Nakzina ve esas hakkında tetkikat icrasına mahal olmadığına ve zirde müfredati murakkam mesarifi temyiziyeinin ileride haksız çıkacak tarafa aidiyetine 26/9/31 tarihinde ekseriyetle karar verilerek mümeyyizünabih vekilinine tefhim olundu.

Mahkemei temyiz ticaret dairesinden :

Esas 1507

Karar 2162

İstanbul ikinci ticaret Mahkemesi 3/1/31

Hülâsa : 1.— Zemani hadisede cari mülga ticaret bah-

riye kanununun 278 inci maddesi mucibince navuldan mülevellil deavinin gemini gilmesi meşrul mahala varmasından ilibaren bir sene mürur ettiği takdirde hasım tarafından müruru zaman ile def olunabilir denilmesine göre mürur zaman iddiasının nazara alınmaması.

2. — Müddei tarafından imza edilen mektup mukaddimeibeyyine mahiyetinde ad ve teleki eailmesi icap ettiği ve şuhudu şahsiye istimaina mesagi kanuni bulunduğ u halde buna muhalif karar verilmesi.

Yolsuz ve müstelzimi nakizdir.

Müddei : Edip Mano efendi vekili avukat Salih Şehabettin Bey.

Müddeialeyh : Hırant Yereyan Efendi.

Temyiz edilen fıkrai hükmiyenin hülâsasına : mün'akit mukavename mucibince müddeialeyhin Venedikten İstanbula naklını taahüt eylediği eşyayı tücariyeyi berveçhi taahüi nakl ettiğ inden müvekkilinin peşinen almış olduğı 17500 lira ücreti ile bermucibi mukavele itasını kabul eylediği 3000 lira tazminatı maktuanin mumaileyhten tahsili talebile müddei vekili tarafından ikame olunan davadan dolayı icra kılınan muhakeme neticesinde mukavename ve 17500 lira müddeialeyhin tahti ikrar ve itirafında olup ancak mukavele mucibince esbabı mezkûreyi nakl ettiği ve bu suretle ücretin iadesi lâzımgelmiyeceğini ve bu hususta icap eden zarar ve ziyanın tahsili iktiza edeceği def'en dermeyan edilen müddeialeyhin gösterdiği şahitler ile işbu def'in isbatına mesag kanuni bulunduğ undan ve saireden tahisle müdafaat mezkûrenin reddile yüzde beş faiz ve takdir olunan 500 lira ücreti vekâlet ve mesarifi muhakeme ile beraber cem'an 20500 liranın müddeialeyhten bittahsil müddeiye itasına karar verilmiştir.

Temyiz ve izahatı şifahiye ahzını talep eden Hırant Beyeran